

№133-134
серпень - вересень 2016

АСОЦІАЦІЯ МІСТ УКРАЇНИ

Директор видання: Маргарита Юрченко
Експерти: Мирослав Піпчик
Олександр Слобожан
04053, Україна, Київ,
вул. Січових Стрільців, 73, 11 поверх
тел. (44) 486 2878,
факс (44)486 2812

ЧИТАЙТЕ В НОМЕРІ:

АМУ: хроніка, події, коментарі

Правління Асоціації сформувало позицію щодо проекту Держбюджету на 2017 рік та розглянуло важливі питання життєдіяльності громад

27 вересня у Києві під головуванням Голови Асоціації міст України, Київського міського голови В.Кличка відбулося засідання Правління АМУ

стор. 2

Модернізований сайт АМУ: нові можливості для інтерактивного діалогу з децентралізації та галузевих реформ

Асоціація міст України презентує оновлений сайт та інтеактивні веб-продукти, розроблені в рамках Проекту ПУЛЬС

www.auc.org.ua

стор. 1

Життя українських міст

Київ, Рівне, Харків, Тернопіль, Кам'янка, Дрогобич, Кременчук, Кам'янець-Подільський

стор.15

ПУЛЬС РЕФОРМ

Аналіз проекту Держбюджету на 2017 рік в частині місцевих бюджетів та міжбюджетних відносин. Звернення Правління АМУ щодо належного бюджетного забезпечення територіальних громад в 2017 році

стор.19

Консультації спеціалістів

Роз'яснює центр аналізу та розробки законодавства

стор.25

Місцеве самоврядування за кордоном

Досвід європейських міст

стор. 27

Актуальна тема

Ми отримали усі ресурси для розвитку і вже за рік маємо реальні зміни в Глибоцькій об'єднаній громаді

Інтерв'ю Г.Ванзуряка, голови Глибоцької ОТГ Чернівецької області

стор.30

www.auc.org.ua

Модернізований сайт АМУ: нові можливості для інтерактивного діалогу з децентралізації та галузевих реформ

www.auc.org.ua

Асоціація міст України представляє модернізований та оновлений сайт, з якого здійснюється перехід до інтерактивних розділів, розроблених та інтегрованих в рамках Проекту ПУЛЬС.

Галузевий діалог – портал для переходу на 10 галузевих платформ (вхід через блок ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ):

↗ Місцеві Фінанси ↗ Земля та Майно ↗ Кадри та Організація роботи ↗ Сталій економічний розвиток ↗ Освіта ↗ Охорона здоров'я ↗ Соціальний захист ↗ Адміністративні послуги ↗ ЖКГ ↗ Об'єднання громад.

www.auc.org.ua/sector

www.auc.org.ua/galuz/...

Кожна **галузева платформа** – це майданчик для віртуального спілкування галузевої групи представників органів місцевого самоврядування, центральних органів влади, експертів.

Платформа містить стрічку тематичних новин, інформацію про галузь, її проблеми та шляхи вирішення, корисні посилання, нормативну базу, а також Стратегію розвитку галузі.

Інтерактивні блоки платформи:

«Форум: обговори з колегою» - форум, де можна обговорювати проблемні питання, обмінюватися досвідом, створювати теми для он-лайн дискусій.

«Закони: розробляй, проваджуй» - інтерактивний інструмент для подачі пропозицій до діючого законодавства або розробки нових проектів.

«Консультації: запитай експерта» - інструмент для отримання консультацій галузевих експертів АМУ.

З кожної галузевої платформи забезпечено перехід на блоки:

«Бібліотека» - видання, матеріали для професійного розвитку, посібники, які можна сортувати за темами та видами видань.

«Відео, фото, веб-трансляції» - фотогалереї, відеогалереї.

«Кращі практики» - перехід у базу даних кращих практик АМУ

На кожній платформі публікуються електронні щомісячні галузеві видання.

Розділ «Е-петиції» (<http://auc.org.ua/petition>) - інструмент для подання електронних петицій, головна мета якого – створення можливості для органів місцевого самоврядування звернутися до АМУ з петицією щодо необхідності вирішення певної проблеми шляхом ініціювання нового законодавства або звернення до центральних органів влади.

Розділ **Успіхи** (<http://auc.org.ua/successes>) пропонує історії успіху децентралізації та кращі практики об'єднаних територіальних громад, які АМУ збирає та поширює в рамках проекту ПУЛЬС.

Правління Асоціації сформувало позицію щодо проекту Держбюджету на 2017 рік та розглянуло важливі питання життєдіяльності громад

27 вересня у Києві під головуванням Голови Асоціації міст України, Київського міського голови В.Кличка відбулося засідання Правління АМУ

Голова АМУ **В.Кличко** повідомив, що на порядку денному засідання – важливі питання, які потребують термінового вирішення: підготовка до опалювального сезону, врахування інтересів місцевого самоврядування в проекті Держбюджету на 2017-й рік, ситуація з паркуванням у містах та проблема, що склалася у Львові з вивезенням твердих побутових відходів та інші.

Розпочався розгляд питань порядку денного з прийняття нових членів до складу АМУ. **М.Пітцик**, Виконавчий директор АМУ, оголосив про виявлене бажання ряду населених пунктів вступити у ряди АМУ, а Правління підтримало це своїм рішенням.

Найбільше дискусій та обговорення викликало питання **врахування інтересів місцевого самоврядування в проекті Держбюджету на 2017 рік**. Голова Асоціації зазначив: «Минулого тижня був оприлюднений проект бюджету на наступний рік. Загалом інтереси місцевого самоврядування в проекті Держбюджету на 2017, на жаль, планують обмежити». Він також підкреслив: «Особливо непокоїть передача на рівень місцевих бюджетів усіх видатків (крім видатків на оплату праці педагогічних працівників) по закладах освіти та видатків на оплату комунальних послуг та енергоносіїв для закладів охорони здоров'я».

При цьому, зазначив Київський міський голова, обласним та районним бюджетам передано значні кошти (14,9 млрд грн) у вигляді додаткової дотації на утримання закладів освіти та охорони здоров'я, що ставить керівників об'єднаних територіальних громад і міст обласного значення в значну залежність від обласної та районної влади. «Таке рішення не відповідає принципам децентралізації», – сказав Голова Асоціації міст України.

Перший заступник Виконавчого директора АМУ **О.Слобжан** наголосив, що Асоціація провела комплексний аналіз бюджетних ініціатив, який дозволяє стверджувати, що фінансове забезпечення територіальних громад в 2017 році суттєво погіршиться. (Аналітичну довідку АМУ читайте у розділі «ПУЛЬС реформ» на стор. 19).

Виконавчий директор АМУ **М.Пітцик** додав, що дохідна частина місцевих бюджетів не змінюється. У той же час особливе занепокоєння Асоціації викликає, що на рівень місцевих бюджетів передаються усі видатки (крім видатків на оплату праці

педагогічних працівників) по закладах освіти та видатків на оплату комунальних послуг та енергоносіїв для закладів охорони здоров'я.

М.Пітцик зазначив: «Бюджетна децентралізація в Україні ставила перед собою дві мети: незалежні джерела формування бюджетів та збільшення фінансових ресурсів з розрахунку на одну людину в громаді. Сьогодні ж що маємо? Наступного року органи місцевого самоврядування вимушені будуть скорочувати фінансування важливих для громад заходів та програм у сфері ЖКГ, благоустрою, ремонту та будівництва доріг, соціального забезпечення, дошкільної та позашкільної освіти місцевого економічного розвитку».

Наголосивши на ризиках та загрозах, які несе з собою проект Державного бюджету на 2017 рік, члени Правління АМУ вирішили направити до Голови Парламенту та народних депутатів України **Звернення Правління АМУ щодо належного бюджетного забезпечення територіальних громад в 2017 році**, з правками, висловленими в ході засідання. У Зверненні йдеться про необхідність термінового вирішення проблемних питань з утримання закладів освіти та охорони здоров'я, врегулювання питань щодо пільгового перевезення та заборгованості з різниці в тарифах, фінансування перших виборів в ОТГ та соціальних пільг (Звернення на стор.23).

Окрім цього, вирішено, що в рамках Асоціації міст України буде створена робоча група, яка оперативно напрацює поправки до проекту Державного бюджету-2017 і зустрінеться з профільними міністрами та представниками Комітету Верховної Ради з питань бюджету, з тим, щоб нагальні питання міст отримали своє відображення в проекті основного фінансового документу країни на наступний рік.

Голова Асоціації зазначив: «До 1 жовтня бюджетний комітет Верховної Ради приймає поправки до проекту бюджету на 2017 рік. Я пропоную сформувати делегацію (робочу групу) від Асоціації міст, яка повинна оперативно напрацювати поправки до проекту бюджету і зустрітися з представниками бюджетного комітету і профільними міністрами (освіти, охорони здоров'я, ЖКГ, соцполітики, фінансів) та озвучити наші питання й проблеми, які вимагають розв'язання. Сподіваюсь, міністри нас підтримають. Якщо ні – будемо звертатися та зустрічатися з Прем'єр-міністром».

Міські голови перейшли до розгляду другого, але, не менш важливого та болючого питання порядку денного. Директор Центру аналізу та розробки законодавства АМУ **Я.Рабошук** поінформував учасників засідання про **стан підготовки до опалювального сезону 2016-2017 років**.

«Ситуація в столиці не відрізняється від ситуації у багатьох інших містах країни. У більшості теплопостачальних підприємств заблоковані рахунки і відсутні кошти, не виконуються інвестиційні програми і планові ремонти, зростає кількість пошкоджень тепломереж. Через відсутність грошей «Київенерго» не переклала жодного метра старих зношених теплотрас», – підкреслив Київський міський голова.

Зважаючи, що ситуація в цілому доволі критична, Правління АМУ доручило Виконавчій дирекції розробити законопроекти щодо: призупинення нарахування штрафів та пені за заборгованість підприємств ТКЕ за спожитий природний газ перед НАК «Нафтогаз України»; реструктуризації та списання такої заборгованості, закріплення в Державному бюджету на 2017 рік субвенцій місцевим бюджетам на погашення заборгованості з різниці в тарифах та на погашення сум нарахованих штрафів та пені.

Окрім цього, ухвалено рішення доручити «новоствореній» робочій групі АМУ сформувати перелік міст, де склалася критична ситуація з підготовкою до опалювального сезону та надати цей перелік Мінрегіону, Мінпалітеноенерго та Прем'єр-міністру України.

Говорячи про ситуацію з **паркуванням у містах**, Київський міський голова зазначив, що місцева влада вже майже два роки очікує від Верховної Ради ухвалення необхідних змін до законів, щоби врегулювати ситуацію з паркуванням.

«Це питання стосується не лише Києва, а й усіх великих міст. Ми повинні навести лад з паркуванням. Міська влада нині не має законного права штрафувати водіїв, які кидають свої автівки в заборонених для паркування місцях. Крім того, врегулювання проблеми з паркуванням дасть змогу отримання додаткових надходжень у бюджети міст. Це мільярди гривень. Оскільки паркувальний бізнес є одним із найприбутковіших», – наголосив В. Кличко.

Зважаючи на актуальність питання паркування у містах, Правління АМУ доручило Виконавчій дирекції розробити нормативно-правові акти щодо звільнення вулиць від неправомірно припаркованих автівок, забезпечення можливостей для облаштування парковок у населених пунктах, створення дієвого механізму контролю, врегулювання співпраці органів місцевого самоврядування та органів поліції, забезпечення розподілу доходів під паркування між бюджетами, а також забезпечити їх супровід у Парламенті та Уряді.

Голова Хмельницького РВ АМУ, Славутський міський голова **В.Сидор** поінформував учасників засідання про **судовий захист прав органів місцевого самоврядування щодо компенсації**

перевізникам витрат на пільгові перевезення окремих категорій громадян.

Він, зокрема, розповів про позов Славутської міської ради до Уряду у зв'язку з непередбаченням у Законі України «Про Державний бюджет на 2016 рік» субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на компенсацію перевізникам витрат на пільгове перевезення окремих категорій громадян.

Правління АМУ рекомендувало місцевим радам – членам АМУ долучитися у якості третьої особи на стороні позивача до адміністративної справи №826/8975/16, яка знаходиться у провадженні Окружного адміністративного суду міста Києва, за позовом Славутської міської ради до Уряду про визнання протиправною бездіяльності та зобов'язання вчинити дії. Голова Асоціації В.Кличко також підписав клопотання про залучення АМУ до участі у цій справі у якості третьої особи, яка не заявляє самостійних вимог на предмет спору, на стороні позивача.

Про ситуацію, що склалася у Львові, з вивезенням твердих побутових відходів розповів Голова Львівського РВ АМУ, Львівський міський голова **А.Садовий**. Він зазначив, що у такій складній ситуації, у якій сьогодні опинився Львів, – може опинитися будь-яке з українських міст. Зі Львова щодня потрібно вивозити 700 тон відходів. Правління, за підсумками обговорення, рекомендувало містам – членам АМУ приймати на комерційній основі ТПВ зі Львова для захоронення на своїх полігонах.

Важливо, що АМУ також ініціюватиме перед органами державної влади, зокрема, перед Мінрегіоном, розробку загальнодержавної цільової програми модернізації полігонів ТПВ, в якій мають бути визначені вимоги до усіх технологічних процесів, алгоритм вирішення цієї загальноукраїнської проблеми, методологія використання механізмів міжмуніципального співробітництва.

Окрім цього, Правління АМУ розглянуло ще одне проблемне питання – не призначення ЦВК перших виборів в новоутворених ОТГ. Правління схвалило **Звернення до Президента України, Голови Парламенту та Прем'єр-міністра України з проханням вжити усіх заходів для проведення перших виборів у всіх ОТГ, що утворилися у 2016 році, що дозволить своєчасно сформувати їх органи та передбачити для них прямі міжбюджетні відносини на 2017 рік (текст Звернення читайте на сайті АМУ).**

Насамкінець, Правління АМУ розглянуло питання про порядок подання електронних петицій до АМУ і Стратегію розвитку регіональних відділень Асоціації та прийняло відповідні рішення.

Більше інформації та тексти рішень Правління можна знайти на сайті АМУ: www.auc.org.ua

ПОЛІТИЧНИЙ ДІАЛОГ ЩОДО РОЗВИТКУ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

З початком осені відновилися засідання регіональних платформ з політичного діалогу у сфері місцевого самоврядування

Регіональні платформи – це спільні засідання голів громад-членів РВ АМУ, керівництва області та народних депутатів від області, що проводяться з метою забезпечення підтримки прийняття у парламенті законодавства, спрямованого на вирішення проблем місцевого самоврядування. Кожне РВ АМУ проводить такі засідання щонайменше двічі на рік. Заходи проходять в рамках Проекту ПУЛЬС, який реалізує АМУ за підтримки USAID.

30 серпня в Ужгороді відбулося засідання регіональної платформи на тему: «**Стан участі органів місцевого самоврядування та підтримки органами державної виконавчої влади децентралізаційної реформи у Закарпатській області**». У роботі взяли участь народний депутат України Р.Горват, голова обласної ради М.Рівіс,

представник Мінрегіону С.Шаршов, представники ОДА та консультанти РВ АМУ, міські, селищні та сільські голови, експерти, журналісти.

Засідання відбулось у форматі «круглого столу» з метою налагодження діалогу всіх зацікавлених сторін для якнайшвидшого вирішення проблем, що зумовлюють суттєве відставання Закарпаття від інших регіонів України у здійсненні децентралізаційної реформи і втрати від цього у розвитку громад краю.

Відкрив засідання виконавчий директор Закарпатського РВ АМУ **І.Ревтій**. «Ми зібралися не для того, щоб сьогодні шукати винних, а визначити ті шляхи, якими слід рухатися у справі реалізації децентралізаційної реформи, адже 70 % населення Закарпаття підтримують ідею добровільного об'єднання громад. При цьому практика засвідчує, що значна частина відповідальних працівників органів державної влади на місцях не усвідомлює того, що цей процес є затребуваний народом, а його реалізація прописана відповідним Законом, який необхідно виконувати».

«Якщо ми взяли курс на євроінтеграцію, то маємо чітко рухатися до європейських цінностей. Закарпатці зацікавлені у децентралізаційних реформах та створенні об'єднаних громад. Але ми повинні створювати сильні та успішні громади, які матимуть фінансові ресурси для розвитку інфраструктури та гідного життя жителів краю», - наголосив голова облради **М.Рівіс**. Він підкреслив, що нинішній депутатський корпус облради підтримає збалансоване створення об'єднання громад, які працюватимуть в інтересах жителів.

Народний депутат **Р.Горват** представив ряд законопроектів, що вже включені в порядок денний Верховної Ради України. Він висловив переконання, що прийняття цих законів дозволить рухати вперед децентралізаційну реформу, проголошену Урядом, всупереч суб'єктивним перепонам деяких державних чиновників.

Учасники засідання платформи були єдиними у тому, що нині вкрай важливо знайти порозуміння між різними гілками влади на місцях, щоб процес децентралізації відбувався у визначеному законодавством руслі, а його результати приносили реальні плоди поліпшення організації життя на місцях.

17 вересня у Львові відбулося засідання регіональної платформи на тему «**Проблемні питання бюджетного забезпечення громад у 2017 році**». У засіданні взяли участь міські та селищні голови області, народні депутати України С.Кіраль та Л.Підлісецький, перший

заступник голови ЛОДА Р.Замлинський, депутат Львівської обласної ради Г.Бордун.

У ході обговорення питання бюджетного забезпечення громад у 2017 році народний депутат України **С.Кіраль** повідомив, що відбулася тільки загальна презентація проекту Бюджету 2017, а бюджету з усіма цифрами і текстом депутати ще не бачили.

Очільники громад звернулися до народних депутатів з проханням сприяти невнесенню змін до Бюджетного Кодексу України, щоб залишити без змін дохідну і видаткову частини бюджетів міст районного значення, а також залишенню у чинній редакції порядку сплати акцизного збору з реалізації підакцизних товарів. У зв'язку з розподілом та зі збільшенням видаткових повноважень ОТГ учасники заходу запропонували збільшити відсоток спрямованого ПДФО до бюджетів ОТГ з 60% на 65%.

Виступаючи з питання щодо проходження процесу об'єднання громад, перший заступник голови ЛОДА **Р.Замлинський** повідомив, що на розгляд сесії Львівської облради подано доопрацьований Перспективний план формування спроможних громад Львівщини. Питання заплановане до розгляду 11 жовтня. Також він зупинився на державних стимулах до об'єднання громад та можливостях ОТГ брати участь у різноманітних проектах.

За підсумками обговорення, учасники платформи запропонували внести такі зміни до законодавства:

- у ст.64 Бюджетного Кодексу України для ОТГ – замінити слова «згідно Перспективного плану» словами «в межах Перспективного плану»;

- вибори в міській та селищній ОТГ проводити за мажоритарною системою;

- всі земельні питання, в тому числі, враховуючи землі за межами населених пунктів, повинні вирішуватися органами місцевого самоврядування як ОТГ, так і громадами, що ще не об'єдналися.

Виконавчий директор Львівського РВ АМУ **В.Абаїмов** наголосив, що є потреба у системності змін щодо передачі повноважень місцевому самоврядуванню, на якому тримається життєдіяльність всієї країни.

Заступник Голови Львівського РВ АМУ, Жовківський міський голова **П.Вихопень** від імені громад регіонального відділення звернувся до народних депутатів щодо надання допомоги на рівні держави для вирішення питання утилізації ТПВ на Львівщині, яка опинилася на межі екологічного лиха.

23 вересня у Дніпропетровську відбулася регіональна платформа на тему «**Формування місцевих бюджетів на 2017 рік та хід децентралізаційної реформи в області**». У засіданні взяли участь народний депутат України І.Куліченко та голова Дніпропетровської обласної ради Г.Пригунов, міські голови,

заступники міських голів та секретарі міських рад області. Голова Дніпропетровського РВ АМУ, Кам'янський міський голова А.Білоусов головував на засіданні.

У ході платформи учасники обговорили такі актуальні для Дніпропетровщини питання: особливості формування міських бюджетів на 2017 рік та об'єднання територіальних громад навколо міст в Дніпропетровській області.

Голова Дніпропетровської облради **Г.Пригунов** відзначив, що питанню формування міських бюджетів під час проведення децентралізації надається дуже важливе значення. В області проводиться велика робота з містами та громадами та визначаються пріоритети на місцях.

Народний депутат **І.Куліченко** розповів про роботу бюджетного комітету Верховної Ради України та напрацьовані пропозиції щодо посилення місцевих бюджетів. Він відмітив позитивні досягнення у наповненні місцевих бюджетів та переваги для об'єднаних територіальних громад.

Виконавчий директор Дніпропетровського РВ АМУ **С.Квітка** додав, що в області тривають заходи в рамках широкомасштабної акції Асоціації міст України та проекту ПУЛЬС «Децентралізаційний марафон» та зосередився на проблематиці у сфері децентралізації, що має місце на Дніпропетровщині.

Напрацьовані у ході регіональної платформи пропозиції направлені до обласної влади та Уряду.

ШКОЛИ З ПРОЕКТНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ: Асоціація запровадила нові інструменти для професійного розвитку місцевих посадовців

У рамках проекту ПУЛЬС Асоціація започаткувала серію нових навчальних заходів. Школи з проектного менеджменту – це п'ятиденні тренінги, програма яких передбачає вивчення всього проектного циклу: формулювання проектної ідеї, її втілення в проектній пропозиції, планування бюджету, розгортання, впровадження проекту та звітування за його реалізацію, а також моніторинг результативності виконання.

АМУ ставить перед собою мету - сформувати у представників органів місцевого самоврядування навички з розробки та впровадження розв'язувальних проектів. Агже вміння написати конкурентну проектну пропозицію є одним із основних чинників спроможності органу місцевого самоврядування залучати грантові і кредитні ресурси від різноманітних міжнародних організацій та програм у розвиток громади. Кожен учасник Школи повертається у свою громаду з конкретним результатом – напрацьованою у ході тренінгу концепцією проекту розвитку своєї громади.

Асоціація провела вже два цикли навчання з проектного менеджменту. Відбір до участі у тренінгу проходить на конкурсних засадах, зважаючи на чималий інтерес до цієї тематики у місцевих посадовців.

15 - 19 серпня у Южному (Одеська область) тривала перша Школа з проектного менеджменту для представників об'єднаних територіальних громад. Учасниками

навчання стали представники ОТГ з 13 регіонів України, серед яких: міські голови, заступники голів ОТГ, керівники та спеціалісти управлінь (відділів) з питань економіки та залучення інвестицій.

Навчання проводили експерти ГО «Волинський ресурсний центр».

З вітальними словами до учасників звернулися Виконавчий директор АМУ

М.Пітцик та Южненський міський голова **В.Новацький**. М.Пітцик, зокрема, наголосив, що важливим завданням є формування у представників об'єднаних громад навичок з підготовки проектних пропозицій, що дозволить розробляти

проекти та залучати кошти у розвиток громади. Не менш корисними є вміння управляти реалізацією проекту. Саме таку мету навчання і поставила Асоціація, організуючи Літню школу. В.Новацький – представив досвід Южненської міської ради в управлінні громадою.

У ході роботи Літньої школи учасники вивчали питання підготовки проектів на здобуття бюджетного та позабюджетного фінансування для розвитку об'єднаної територіальної громади. Корисним стало вивчення особливостей і специфіки діяльності національних та міжнародних донорів на прикладах ДФРР та грантових конкурсів ЄС.

Для розширення кругозору, подолання стереотипів учасників і кращого розуміння ними можливого спектру ідей місцевого та регіонального розвитку проведено презентацію прикладів проектів різного спрямування, реалізованих в Україні та Польщі. Також приділено увагу практичним аспектам подання готових проектних заявок донору, особливостям впровадження проектів та звітування за проведені заходи.

Під час тренінгу учасники вивчали структуру проекту з подальшим детальним опрацюванням «проблеми», «мети і завдань проекту», «опису заходів», «очікуваних результатів та моніторингу», «бюджету проекту», «логіко-структурної матриці проекту». Усі лекції супроводжувалися практичними заняттями в малих і великих групах.

Програмою тренінгу була передбачена можливість індивідуального консультування кожного учасника з тренером щодо підготовки концепції розв'язкового проекту. Серед найбільш поширених проектних ідей, над якими працювали в Школі фахівці об'єднаних громад, були такі: впровадження ефективної моделі поводження з побутовими відходами, створення сільськогосподарського обслуговуючого кооперативу, застосування енергоефективних систем та енергозбереження в навчальних закладах, реконструкція очисних споруд, покращення туристичної привабливості громади, облаштування паркової зони, електронний документообіг та електронний облік земель, створення агенції місцевого розвитку.

У рамках навчання представники

ОТГ з різних областей України відвідали міську лікарню, ЦНАП, палац культури «Дружба», спортивний комплекс «ОЛІМП».

За підсумками заходу усі учасники напрацювали концепції проектів розвитку громади та отримали сертифікати про проходження навчання.

12-16 вересня в Ірпені (Київська область) пройшла друга Школа з проектного менеджменту для представників органів місцевого самоврядування.

Навчання проходили представники міст обласного значення з 10 областей: заступники міських голів, керівники та спеціалісти управлінь (відділів) з питань економіки та залучення інвестицій, депутати місцевих рад.

В офіційному відкритті другої Школи взяли участь Виконавчий директор

АМУ **М.Пітцик** та директор Проекту ПУЛЬС **О.Томнюк**. М.Пітцик поінформував про розробку експертами ПУЛЬСу посібника з підготовки проектів розвитку територіальних громад та акцентував наскільки важливо сьогодні службовцям місцевого самоврядування мислити категоріями проектів. О.Томнюк розповіла про навчальний компонент Проекту і побажала учасникам плідної роботи, зокрема, в частині підготовки концепцій розвиткових проектів для своїх громад.

Під час тренінгу учасники вивчали: що таке проект, який життєвий цикл проекту та типи проектів за сферами реалізації, можливі джерела фінансування проектів; інструменти, необхідні для підготовки проектної пропозиції (дерево проблем, дерево цілей, логіко-структурна матриця; підготовка бюджету, діаграма Ганта).

Усі теоретичні блоки супроводжувалися практичним вправами, які виконувалися в малих групах і базувалися на прикладах реальних проектів економічного розвитку територій.

Також тренери компанії «ППВ Мережі Знать» зі Львова, які проводили

навчання, багато уваги приділили питанням управління проектом, налагодженню партнерства та ведення комунікацій; проговорили основні критерії оцінювання грантових заявок, правила звітування та наступні кроки для успішної підготовки проекту на фінансування.

Протягом тренінгу представники міст за допомогою тренерів напрацювали власні проекти. Серед найбільш популярних проектних ідей: створення сучасного центру дозвілля молоді, створення агенції місцевого розвитку, розвиток туристичної привабливості, впровадження ефективної моделі поводження з побутовими відходами,

створення електронної медичної карти підприємця, створення центру надання послуг незахищеним верствам населення, застосування енергоефективних систем та енергозбереження в навчальних закладах, створення зеленого рекреаційного комплексу, активізація діяльності індустриального парку.

У рамках практичних занять учасники відвідали та ознайомилися з роботою нещодавно відкритого ЦНАПу у Бучі. За підсумками навчання усі учасники отримали сертифікати про участь у Школі.

Асоціація провела засідання для помічників депутатів – членів МДО «За розвиток місцевого самоврядування»

16 вересня Асоціація міст України у рамках проекту ПУЛЬС провела засідання для помічників депутатів – членів Міжфракційного депутатського об'єднання «За розвиток місцевого самоврядування».

Спікерами заходу стали перший заступник Виконавчого директора АМУ **О.Слобожан**, галузеві експерти Асоціації з бюджетних питань **І.Онищук** та з питань кадрового та організаційного забезпечення органів місцевого самоврядування **В.Пархоменко**, Директор департаменту місцевого самоврядування та територіальної організації влади Мінрегіону **С.Шаршов** та Заступник начальника Управління планування місцевих бюджетів Мінфіну **О.Гоголь**.

та Заступник начальника Управління планування місцевих бюджетів Мінфіну **О.Гоголь**.

Відкриваючи захід, перший заступник Виконавчого директора АМУ О.Слобожан наголосив, що в умовах децентралізації, вкрай важливим є фахове розуміння тих, хто формує законодавче поле для реформ, окремих її аспектів та очікуваних результатів.

Помічники народних депутатів та експерти АМУ у ході заходу обговорили:

- стратегічні напрями законодавчого забезпечення децентралізаційної реформи;
- етапи та інструменти продовження бюджетної децентралізації та очікувані результати від її проведення;
- особливості формування бюджетів ОТГ.

Представник Мінрегіону С.Шаршов презентував План заходів Уряду з реалізації реформи місцевого самоврядування.

Експерти Асоціації представили учасникам інфографіку - результати соціологічного дослідження щодо підтримки децентралізації та галузевих реформ, яке нещодавно провела АМУ.

КИЇВ

Сучасні трамваї вироблятимуться на столиці

У серпні у Києві на лінії швидкісного трамваю почав курсувати сучасний вагон PESA польського виробництва. Трамвай оснащено низькою підлогою та пандусом для людей з особливими потребами. Під час руху він створює мінімальний шум, а салон обладнано моніторами, камерами відеоспостереження та кондиціонерами. Що дуже важливо для пасажирів – у цьому трамваї

можна підключитися до вай-фай та підзарядити мобільний телефон або планшет.

«Ми вже отримали один із трамваїв PESA. Це сучасний трамвай четвертого покоління, який сьогодні працює на лінії швидкісного трамваю в Києві. Наше завдання – оновити парк пасажирського транспорту, тому ми продовжимо закупляти нові трамваї», - наголосив Київський міський голова В.Кличко.

Мер також зазначив, що під час переговорів із польським виробником йшла мова також і про відкриття лінії збирання трамваїв у Києві. «Ми обговорили з польською компанією PESA, європейським лідером у своїй галузі, також і те, щоб збирати трамваї у Києві. Для Києва - це додаткові робочі місця та джерело надходження податків», - підкреслив В.Кличко.

ХАРКІВ

Місто відкрило спеціальний сайт для інвесторів

Наприкінці вересня почав працювати у тестовому режимі новий інформаційний ресурс «Навігатор інвестора. Харків», який має стати майданчиком для побудови ефективної комунікації між потенційним інвестором і муніципалітетом.

Найперша інформація на сайті - сім причин, щоб інвестувати в Харків - найвищий інвестиційний рейтинг міста, кращі умови для інвестування, політична і економічна стабільність, підтримка ЄБРР і Світового банку. Окрім того, Харків: отримав вищу оцінку серед міст, які приймали Євро-2012; очолює Асоціацію міст-володарів Призу ради Європи, IT-столиця України.

Головне завдання нового ресурсу – представити Харків з точки зору інвестиційного маркетингу та відповісти на головні питання інвестора: Який інвестиційний потенціал міста? Чому вигідно вкладати в економіку Харкова? Які реальні пропозиції місто може зробити інвестору вже сьогодні? Який шлях необхідно пройти інвестору з моменту виникнення ідеї до реалізації?

На сайті «Навігатор інвестора. Харків» будуть представлені рейтинг топ-20 успішних підприємств міста, резюме харківських IT-стартапів, інтерактивна карта об'єктів нерухомості і земельних ділянок, відкритих для інвестування, статистика динаміки інвестицій за останні п'ять років тощо. У розділі «Портфель інвестора» будуть зібрані проекти переможців конкурсу «Харків - стратегія успіху». У розділі «Шлях інвестора» буде представлена інфографіка про законодавство у цій сфері та приклади планів запуску інвестиційних проектів у різних сферах (науково-дослідні центри, нерухомість і будівництво, торгові центри та супермаркети, готельно-ресторанний бізнес, енергозбереження, IT-сфера).

Очікується, що повноцінно ресурс <http://invest.kh.ua/ua/> запрацює з нового року.

КИЇВ

Сучасний медичний центр на території міської лікарні побудує інвестор, що виграв конкурс

Кличко: За рахунок інвестиційних коштів буде відремонтована Київська міська туберкульозна лікарня №2

Київський міський голова В.Кличко у вересні підписав інвестиційний договір між Київською міською клінічною лікарнею № 14, столичною владою і компанією ТОВ «Капітал» щодо будівництва сучасного медичного центру на території Київської міської клінічної лікарні №14 на вул. Зоологічній у Шевченківському районі столиці.

«Сьогодні ми підписуємо інвестиційний договір щодо будівництва сучасного медичного центру на території Київської міської клінічної лікарні №14. У червні я відвідав цю лікарню і побачив на величезній території - більше 5 га - багато старих нефункціонуючих аварійних будівель. Вони були побудовані у 80-ті і 90-ті роки. І ми взяли на себе зобов'язання змінити ситуацію. Щоби площі медзакладів використовувалися ефективно, - наголосив Віталій Кличко, - Провели інвестиційний конкурс, визначили переможця. Ним стало ТОВ «Капітал». У будівництво буде інвестовано близько 174 млн грн. А загальна сума інвестицій у проект - більше мільярда грн. У медцентрі буде найсучасніше медичне обладнання, щоби рівень медицини відповідав найвищим стандартам», - зазначив мер Києва.

Крім того, підкреслив Київський міський голова, інвестиційний конкурс передбачає соціальне навантаження - за рахунок інвестиційних коштів у столиці буде відремонтована Київська міська туберкульозна лікарня №2.

«Ця лікарня стане основним центром лікування туберкульозу в столиці. Це важливе питання для нашого міста. Також цього року ми відкриваємо 4 нові приймальні відділення і до 1 листопада відкриємо 8 травм пунктів», - підкреслив Віталій Кличко.

Результатом цього інвестиційного проекту стане новий сучасний об'єкт, де буде надаватися медична допомога у відповідності до кращих світових і європейських практик. Інвестиційні кошти вкладаються не лише у будівництво, а й в обладнання, у персонал, який пройде відповідне навчання. Важливим наслідком проекту стане створення 560 робочих місць.

РІВНЕ

На міському сміттєзвалищі видобуватиметься метан

На Рівненському сміттєзвалищі пробурили перші свердловини для видобутку газу.

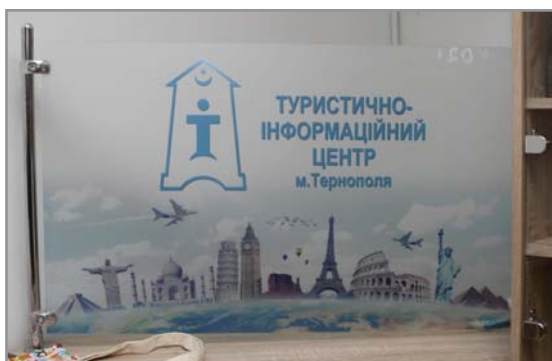
Дегазацію полігону проводить київське підприємство «Майстер-Енергоінвест», з яким Рівненський міський голова В.Хомко підписав відповідну угоду у квітні 2016 року.

Перші свердловини на звалищі з'явилися 2 вересня. За місяць інвестор планує пробурити 26 свердловин глибиною від 6 до 18 метрів та розпочати підготовку до переробки газу в електроенергію, яку передбачається продавати «Рівнеобленерго» за «зеленим тарифом».

Як зазначає керівництво комунального підприємства «КАТП 1728», на балансі якого перебуває міське звалище, дегазація зменшить ризики самозаймання метану, який утворюється в результаті гниття органічних решток, на 50%. Окрім того, на новому підприємстві створюються робочі місця для городян.

ТЕРНОПІЛЬ

Відкрився цілодобовий туристично-інформаційний центр

Наприкінці вересня відкрився перший цілодобовий туристично-інформаційний у Тернополі. Тут жителі та гості міста зможуть отримати безкоштовну туристичну мапу «98 причин відвідати Тернопіль», пригоститися кавою та купити сувеніри. Усі кошти від діяльності центру спрямуватимуть на розвиток туризму.

Комунальне підприємство «Туристично-інформаційний центр» працюватиме у цілодобовому режимі, зважаючи на специфіку Тернополя. Більшість туристів

приїжджає та від'їжджає вночі, або ж залишається на один день, тому у всіх буде можливість у будь-який час доби придбати сувеніри.

У квітні цього року міська рада прийняла «Програму стратегічного розвитку міста до 2025 року», в якій окремий розділ присвячено туризму. Міська влада виділяє два важливі напрями - подієвий та релігійний туризм. До речі, цього року місто вже відвідало близько 150 тисяч туристів.

«Туристично-інформаційний центр» Тернополя знаходиться за адресою вул. Грушевського, 2, його сайт <http://vse.te.ua/uk/>

КАМ'ЯНСЬКЕ

Енергоефективні проекти допоможе реалізувати Європейський інвестиційний банк

Місто Кам'янське Дніпропетровської області (до 2016 року Дніпродзержинськ) в рамках участі у проекті «Програма розвитку муніципальної інфраструктури України» отримає від Європейського інвестиційного банку 115 млн євро на термомодернізацію бюджетних установ, будівництво нових невеликих котельень і реконструкцію зовнішнього освітлення з використанням LED-технологій.

«За рахунок європейських інвестицій ми зможемо провести термомодернізацію 38 бюджетних будівель, серед яких школи, дитсадки, лікарні, спортивні споруди та оновити систему тепlopостачання шляхом будівництва невеликих енергоефективних котельень, заміни теплових мереж, встановлення у будинках теплових лічильників та реконструкції систем водopостачання і каналізації «Міськводоканалу» з модернізацією насосних станцій. На додачу, буде повністю відновлене зовнішнє освітлення міста з використанням LED-технологій», - розповідає Кам'янський міський голова А. Білоусов.

Він наголосив, що впровадження енергоефективних заходів дозволить не лише економити енергоносії, а й значно покращити якість надання комунальних послуг.

Найближчим часом міська рада Кам'янського планує розробити «дорожню карту» з конкретними термінами реалізації інвестиційної програми.

ДРОГОБИЧ

Сміттепереробний завод збудують німецькі фахівці

Німецька фірма «INSIL» має намір побудувати у Дрогобичі сміттепереробний завод, Обсяг інвестиції складе 60 млн євро.

Міська рада нещодавно проголосувала за надання дозволу на виготовлення проектної документації земельної ділянки на перехресті вулиці Наливайка та Гайдамацької. Представники INSIL зазначають, що для будівництва підприємства потрібно отримати від міста в оренду на 49 років земельну ділянку, призначену для промислового виробництва.

Планується, що підприємство зможе переробляти 100 тисяч тон сміття у рік. Проект, термін реалізації якого становить 18 місяців, передбачає також запуск при заводі тепличного та холодильного господарства, а також подачу до найближчої котельні підігрітої до 70 градусів води.

Для міста проект має низку важливих переваг. Сміттепереробний завод не матиме атмосферних викидів. Окрім того, міський бюджет щороку отримуватиме 920 тис. гривень орендної плати у процесі будівництва та близько 2,5 млн гривень після зведення об'єкту.

Подібні проекти німецька фірма «INSIL» має намір реалізувати у Житомирі, Кременчуці та Нововолинську.

КРЕМЕНЧУК

Місто запровадило щоденний онлайн-моніторинг енергоспоживання у закладах бюджетної сфери

Щоденний онлайн-моніторинг споживання енергоресурсів проводиться у 166 закладах бюджетної сфери міста. Показники лічильників збираються за допомогою геоінформаційної системи, створеної фахівцями КП «Міськоформлення». Програма дозволяє оперативно виявити факти перевищення лімітів на енергоносії у бюджетних установах. Аналіз,

в основі якого лежать не тільки показники фактичного споживання енергоресурсів, а й типи закладів, їх площа, а також зовнішня температура повітря, дає повну картину того, де необхідно негайно проводити заходи з енергозбереження

Наразі у кожному з 166 кременчуцьких закладів бюджетної сфери буде визначено фахівця, в обов'язки якого входить щоденний моніторинг споживання енергоносіїв. В умовах стрімкого зростання тарифів відділ енергоменеджменту виконавчого комітету міської ради також надаватиме фахову допомогу з розроблення заходів енергозбереження установам, які перевищують ліміти споживання енергоресурсів.

КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКИЙ

«Сонячна» парасолька для зарядки гаджетів встановлена у центрі міста

На міській Алеї закоханих з'явився новий креативний об'єкт - парасолька з сонячними панелями, від якої можна зарядити мобільні гаджети. Сонячні панелі розміщені на куполі, а USB-порт, до якого потрібно підключати кабель зарядки, знаходиться в ручці.

Парасольку вагою близько 200 кг і діаметром 5 м, а також лавочку, яку розташували поряд, виготовили у майстерні В. Кірпіченка.

Ідея встановлення такого комплексу належить міському голові М.Сімашкевичу.

«Парасолька» може заряджати чотири мобільні пристрої одно-

часно.

ПРОЕКТ “РОЗРОБКА КУРСУ НА ЗМІЦНЕННЯ
МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ” (ПУЛЬС)

АНАЛІЗ ПРОЕКТУ ДЕРЖБЮДЖЕТУ НА 2017 РІК В ЧАСТИНІ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ ТА МІЖБЮДЖЕТНИХ ВІДНОСИН

16 вересня 2016 року Верховна Рада на своєму офіційному сайті оприлюднила проект Державного бюджету на 2017 рік (№5000), затверджений та поданий до Парламенту Кабінетом Міністрів 15 вересня та пов'язані з ним законопроекти «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України» (№5130), «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України» (№5131). Комплексний аналіз цих законодавчих змін дозволяє виділити наступні ключові моменти для місцевого самоврядування.

Щодо законопроекту №5000

По-перше, на рівень місцевих бюджетів передано усі видатки (крім видатків на оплату праці педагогічних працівників) по загальноосвітніх закладах. Органи місцевого самоврядування вимушені будуть за власний рахунок фінансувати всіх інших працівників, що забезпечують навчальний процес. Відповідно до вибіркового аналізу АМУ питома вага непедагогічного персоналу по освітнім закладам складає 25%. Це додатково **обтяжить місцеві бюджети на 9,2 млрд. гривень**.

По-друге, при передачі видатків на оплату комунальних послуг та енергоносіїв закладів охорони здоров'я та освіти на фінансування з місцевих бюджетів, обласним та районним бюджетам передано значний компенсаційний фінансовий ресурс (**14,9 млрд. грн.**) у вигляді додаткової дотації на утримання закладів освіти та охорони здоров'я. При цьому, обласним бюджетам передбачено **5,9 млрд. грн.** (при прогнозній потребі – 3,0 млрд. грн.), а районним бюджетам – **9,0 млрд. грн.** (при прогнозній потребі – 5,7 млрд. грн.). Бюджетам міст обласного значення, міста Києва та об'єднаних територіальних громад жодного фінансового ресурсу не передбачено. Це ставить керівників об'єднаних територіальних громад та міст обласного значення (очільників органів місцевого самоврядування базового рівня) в значну залежність від обласної та районної влади. Таке рішення щодо централізації ресурсів на сфері, за які відповідають органи місцевого самоврядування базового рівня, призведе до гальмування процесу об'єднання громад та означатиме «відкат назад» децентралізаційної реформи, може покласти початок негативним тенденціям перенесення повноважень на вищий рівень, звести на нівець всі докладені зусилля по децентралізації.

По-третє, у проекті Державного бюджету України на 2017 рік передбачена передача на фінансування з міських бюджетів **25 державних закладів охорони здоров'я, всіх санаторіїв для дітей та підлітків і для хворих на туберкульоз** без жодного ресурсного збалансування, що суперечить статті 142 Конституції України. Ці заклади відносяться до спеціалізованої медичної допомоги. Утримання зазначених санаторіїв у 2016 році становило 0,3 млрд. гривень. Рішення щодо передачі закладів спеціалізованої медичної допомоги на базовий рівень не відповідає прин-

ципам субсидіарності і суперечить Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади.

По-четверте, не передбачено механізм покриття втрат місцевих бюджетів внаслідок прийняття рішення Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, щодо підвищення у 2,5 рази тарифів на електроенергію для зовнішнього освітлення населених пунктів. Це призведе до додаткових втрат органів місцевого самоврядування на суму понад **1,2 млрд. грн.** (постанова НКРЕКП №3141 від 28.12.2015 коефіцієнт збільшено з 0,25 до 0,6 з 01.03.2016).

По-п'яте, не передбачено субвенцію на пільгове перевезення окремих категорій громадян, що фактично позбавить пенсіонерів, дітей війни, учасників війни, ветеранів праці тощо державних гарантій на безкоштовний проїзд. Додаткове навантаження складе **2,2 млрд. грн.** Слід зазначити, що право на пільговий проїзд закріплено державою, а не органами місцевого самоврядування.

Переведення визначеного соціального забезпечення на рівень органів місцевого самоврядування призведе до порушення стабільної і передбачуваної системи прав громадян та гарантій їх реалізації, знизить відповідальність держави перед громадянами за виконання своїх соціальних зобов'язань. Враховуючи, що не всі місцеві ради зможуть у своїх бюджетах запланувати зазначені кошти, адже навіть в фінансово спроможних громад обсяг передбачених коштів з місцевих бюджетів є недостатнім гарантовані державою пільги фактично надаватимуться виходячи з фінансової спроможності того чи іншого місцевого бюджету, що порушує основні засади справедливого і неупередженого розподілу.

По-шосте, не передбачено субвенції на погашення заборгованості з різниці в тарифах минулих років. А це додаткове навантаження на місцеві бюджети у вигляді **7,3 млрд. грн.** За даними Мінрегіону держава не розрахувалась за борги, що виникли в 2013-2015 роки через економічно необґрунтовані тарифи встановлені національним регулятором. У комунальних підприємств відсутні ресурси для покриття таких витрат. Це призводить того, що вони вимушені спрямовувати свої обігові кошти на погашення боргів, які виникли не з їх вини. В свою чергу, органи місцевого самоврядування з метою недопущення зупинки надання комунальних послуг громадянам змушені за рахунок місцевих бюджетів гасити такі борги.

По-сьоме, відсутня компенсація на покриття пені та штрафів накладених НАК «Нафтогазом» на комунальні підприємства, внаслідок чого заблоковано рахунки 89 підприємств. Обсяги таких штрафних санкцій за інформацією НАК «Нафтогаз України» становить **12,0 млрд. грн., з них у 2016 році вже підтверджено рішенням судів 4,6 млрд. грн.** Такі штрафні санкції виникли не звини органів місцевого самоврядування, а внаслідок того, що держава не передбачала місцевим бюджетам вищенаведеної субвенції в 2013-2015 роках.

По-восьме, обсяг субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на фінансування заходів соціально-економічної компенсації ризику населення, яке проживає на території зони спостереження передбачено в розмірі 137,5 млн. грн, що значно менше запланованого на 2017 рік збору на соціально-економічну компенсацію ризику населення, яке проживає на території зони спостереження (423,1 млн. грн.). Тобто виникає ситуація коли за рахунок надходжень зазначеного збору місцеві бюджети фактично не отримують в повному обсязі кошти на фінансування заходів соціально-економічної компенсації ризику населення.

По-дев'яте, визначено нереалістичне джерело наповнення ДФРР та інфраструктурної субвенції для ОТГ – конфісковані кошти та кошти, отримані від реалізації майна, конфіскованого за рішенням суду за вчинення корупційного правопорушення (п. 10 ст. 11, п.17-18 ст. 14). Інших джерел наповнення не передбачено.

По-десяте, прямі міжбюджетні відносини передбачені лише для 172 ОТГ (159 муніципальних), тобто лише для 13 з тих 25 в яких вже відбулись перші вибори цього року (23 вересня 2016 року ЦВК додатково призначили перші вибори у 41 ОТГ на 11 грудня 2016 року).

Додаткові навантаження на місцеві бюджети у 2017 році (пропозиції Уряду)	Обсяг ресурсу, млрд. грн.
Видатки на оплату праці не педагогічного персоналу	9,2
Видатки на утримання санаторіїв	0,3
Підвищення тарифів на зовнішнє освітлення (коеф. 0,6)	1,2
Пільгові перевезення	2,2
Заборгованість по різниці в тарифах минулих років	7,3
Пені та штрафи комунальних підприємств	12,0
Разом	32,2

Щодо законопроекту №5130

Продовження терміну невиплати пенсії працівникам органів місцевого самоврядування у період служби в органах місцевого самоврядування до 31.12.2017 несе ризики масового звільнення посадових осіб місцевого самоврядування.

Щодо законопроекту №5131

По-перше, передача всіх видатків галузі освіти, крім оплати праці педагогічного персоналу, на рівень місцевих бюджетів призведе до погіршення освітніх послуг. Оскільки не кожен орган місцевого самоврядування буде здатен утримувати в належному стані приміщення, забезпечувати необхідним інвентарем, сплачувати комунальні послуги, виникне ситуація при якій якість навчального процесу на тій чи іншій території буде залежати від фінансової спроможності відповідного бюджету, що не узгоджується із статтею 53 Конституції України.

По-друге, враховуючи що за рахунок освітньої субвенції пропонується здійснювати видатки на оплату праці виключно педагогічного персоналу (ч.1 ст. 1032), органи місцевого самоврядування змушені будуть фінансувати за власний рахунок всіх інших працівників (лаборанти, бібліотекарі, психологи, кухарі, технічний персонал тощо). Відповідно до вибіркового аналізу АМУ питома вага непедагогічного персоналу по освітнім закладам складає 25%. Оскільки коштів на це з держбюджету не передбачається, їх фінансування залежатиме від фінансової спроможності конкретного місцевого бюджету. У разі відсутності таких коштів органи місцевого самоврядування вимушені будуть проводити скорочення та звільнення.

По-третє, залишення фінансування професійно-технічної освіти на рівні містобласних центрів та не врегулювання проблеми оптимального розмежування повноважень (управління та передача майна) в цій галузі призведе до виникнення критичної ситуацій із фінансовим забезпеченням її здобуття у професійно-технічних навчальних закладах.

Слід звернути увагу на те, що у закладах професійно-технічної освіти навчають-

ся не лише мешканці міст-обласних центрів, а як правило мешканці всієї області. Тобто, органи місцевого самоврядування міст наділяються не властивими їм повноваженнями: надання за власні кошти освітніх послуг жителям області, а в окремих випадках і з інших регіонів.

По-четверте, вилучення з державних програм соціального захисту та перенесення на місцевий рівень компенсаційних виплат та соціальних пільг (зміни до статей 91, 102 Бюджетного кодексу) є прямим порушенням конституційних принципів та звуженням пільг та гарантій населенню з боку держави. Так, пільги щодо проїзду в громадському транспорті та пільги, що надаються за професійною ознакою (міліціонери, шахтарі, чорнобильці тощо) гарантовані державою відповідними законами, а їх пропонується передати на фінансування з місцевих бюджетів без належних компенсаторів.

Це призведе до зниження соціальних можливостей та соціальної захищеності громадян. Держава фактично своїми діями унеможливує реалізацію в повній мірі своїх гарантованих соціальних зобов'язань, оскільки місцеві громади, на які, згідно з запропонованими змінами до бюджетного законодавства, покладені повноваження здійснення виплат окремих пільг та компенсацій, фінансово неспроможні їх виконати.

По-п'яте, передача видатків на оплату комунальних послуг та енергоносіїв в галузі освіти та охорони здоров'я на місцевий рівень здійснена без жодних компенсаторів та передачі стабільних джерел надходжень для міст обласного значення та об'єднаних територіальних громад, в той час як для районного та обласного рівня передбачено значний ресурс, який не відповідає обсягу їх повноважень. Левова частка публічних послуг надається саме в населених пунктах органами місцевого самоврядування базового рівня, а не районними та обласними радами. Це призведе до невідповідності між функціями і повноваженнями місцевого самоврядування та ресурсами, необхідними для їх виконання.

Необхідно звернути увагу на те, що у грудні 2014 року змінами до Бюджетного кодексу для міських бюджетів було зменшено норматив зарахування ПДФО з 75% до 60%. Для компенсації таких змін, було передбачено, що освітня та медична субвенції покривають всі поточні видатки відповідних бюджетних установ. Теперішні пропозиції Мінфіну передбачають, що зазначені субвенції будуть покривати лише заробітною платою, а норматив ПДФО так і залишається на рівні 60%.

По-шосте, змінами до статей 1032 та 1034 вилучено норми щодо права органів місцевого самоврядування спрямовувати залишки по освітній та медичній субвенції на здійснення заходів з оптимізації мережі та капітальні видатки відповідних закладів. Це позбавляє стимулів органи місцевого самоврядування проводити заходи оптимізації, адже залишки коштів все одно заберуть. Крім цього, зекономлені в 2016 році кошти місцева влада не зможе використати на оновлення матеріально-технічної бази відповідних закладів.

Висновок: запропоновані Урядом зміни в фінансовому забезпеченні територіальних громад на 2017 рік нівелюють всі минулорічні досягнення бюджетної децентралізації, оскільки передбачають додаткове навантаження на місцеві бюджети в обсязі 32,2 млрд. грн.

Підготовлено Центром аналізу та розробки законодавства
Асоціації міст України

Звернення Правління Асоціації міст України до Голови Верховної Ради України, народних депутатів України щодо належного бюджетного забезпечення територіальних громад в 2017 році

**Вельмишановний Андрію Володимировичу!
Шановні народні депутати України!**

16 вересня 2016 року Верховна Рада на своєму офіційному сайті оприлюднила проект Державного бюджету України на 2017 рік (№5000) та пов'язані з ним законопроекти «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України» (№5130), «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України» (№5131). Комплексний аналіз цих законодавчих ініціатив (додається) дозволяє стверджувати, що фінансове забезпечення територіальних громад в 2017 році суттєво погіршиться.

Відзначаючи, що дохідна частина місцевих бюджетів не змінюється, в той же час зазначаємо, що особливе занепокоєння викликає передача на рівень місцевих бюджетів усіх видатків (крім видатків на оплату праці педагогічних працівників) по закладах освіти та видатків на оплату комунальних послуг та енергоносіїв для закладів охорони здоров'я.

Для покриття дефіциту коштів по зазначеним видаткам органи місцевого самоврядування вимушені будуть скорочувати фінансування важливих заходів та програм спрямованих на життєдіяльність територіальних громад у сфері ЖКГ, благоустрою, ремонту та будівництва доріг, соціального забезпечення, дошкільної та позашкільної освіти місцевого економічного розвитку тощо.

Передача на фінансування з міських бюджетів 25 державних закладів охорони здоров'я, всіх санаторіїв для дітей та підлітків і для хворих на туберкульоз без жодного ресурсного збалансування, що суперечить статті 142 Конституції України та не відповідає Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні.

Разом з тим, обласним та районним бюджетам передано значний компенсаційний фінансовий ресурс (14,9 млрд. грн.) у вигляді додаткової дотації на утримання закладів освіти та охорони здоров'я. При цьому, обласним бюджетам передбачено **5,9 млрд. грн.** (при прогнозній потребі – 3,0 млрд. грн.), а районним бюджетам – **9,0 млрд. грн.** (при прогнозній потребі – 5,7 млрд. грн.). Бюджетам міст обласного значення, міста Києва та об'єднаних територіальних громад жодного фінансового ресурсу не передбачено.

Виходячи з вищенаведеного, звертаємось до Вас, Вельмишановний Андрію Володимировичу та високоповажних народних депутатів України, з проханням:

1. Здійснити перерозподіл додаткової дотації на утримання закладів освіти та охорони здоров'я, включивши в розрахунки бюджети об'єднаних територіальних громад та міст обласного значення, тобто передбачивши зазначену дотацію всім бюджетам, які мають прямі міжбюджетні відносини з державним бюджетом пропорційно розподілу освітньої та медичної субвенцій.

2. Збільшити обсяги освітньої субвенції на суму 9,2 млрд. грн. для фінансування видатків на оплату праці всіх працівників, а не тільки педагогічного персоналу, унеможлививши дискримінацію та диференційований підхід до оплати праці працівників сфери освіти та закріпити на законодавчому рівні норми щодо фінансування видатків на заробітну плату працівників закладів освіти та охорони здоров'я виключно за рахунок субвенцій з державного бюджету, доповнивши статті 1032 та 1034 Бюджетного кодексу України абзацом наступного змісту: «Оплата праці з нарахуваннями за рахунок інших джерел забороняється». При цьому, залишити без змін норми статей 1032 та 1034 Бюджетного кодексу України щодо права органів місцевого самоврядування спрямовувати залишки коштів по освітній та медичній субвенції на здійснення заходів з оптимізації мережі та капітальні видатки відповідних закладів.

3. Передати фінансування 30 державних закладів охорони здоров'я, всіх санаторіїв для дітей та підлітків і для хворих на туберкульоз виключно на обласний рівень шляхом надання відповідної субвенції, оскільки у зазначених закладах лікуються не лише мешканці міст, а як правило мешканці всієї області, в окремих випадках і населення з інших регіонів України.

4. Врегулювати проблему пільгового перевезення окремих категорій громадян шляхом прийняття нормативно-правових актів щодо переходу на адресну грошову допомогу в цій сфері або ж виділити субвенцію з державного бюджету місцевим бюджетам у розмірі не менше 2,2 млрд. гривень.

5. Врегулювати проблему заборгованості з різниці в тарифах одним з варіантів:

- шляхом списання зазначеної заборгованості та нарахованих штрафних санкцій;
- призупинити нарахування штрафів та пені за заборгованість ТКЕ за спожиті енергоносії;

- передбачити субвенцію з державного бюджету місцевим бюджетам на погашення заборгованості в обсязі 7,3 млрд. грн. та на погашення сум нарахованих штрафів і пені передбачити субвенцію в обсязі 12 млрд. грн.

6. Збільшити обсяг субвенції на фінансування заходів соціально-економічної компенсації ризику населення, яке проживає на території зони спостереження, до 423,1 млн. гривень.

7. Визначити реалістичні джерела наповнення Державного фонду регіонального розвитку та інфраструктурної субвенції для об'єднаних територіальних громад, наприклад спрямувавши на ці цілі частину податку на прибуток підприємств приватного сектору економіки, а також визначити пріоритети використання цих коштів на проекти у сферах поводження з твердими побутовими відходами та дорожнього господарства.

8. Збільшити обсяг субвенції на проведення перших виборів в об'єднаних територіальних громадах на 31,0 млн. гривень.

9. Закріпити гарантовані державою соціальні пільги за державними програмами соціального захисту шляхом передбачення відповідних субвенцій. Статті 91 та 102 Бюджетного кодексу залишити без змін.

*Звернення прийнято на засіданні
Правління Асоціації міст України,
27 вересня 2016 року, м. Київ*

РОЗ'ЯСНЮЄ:

Центр аналізу та розробки
законодавства**Щодо прав позашкільних навчальних закладів, а саме ДЮСШ, БТДЮ та МНВК, зараховувати і проводити навчання з учнями із загальноосвітніх навчальних закладів ОТГ**

Відповідно до Переліку типів позашкільних навчальних закладів, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 06.05.2001 р. № 433, Дитячо-юнацька спортивна школа, Будинок творчості дітей та юнацтва, Міжшкільний навчально-виробничий комбінат належать до позашкільних навчальних закладів та здійснюють свою діяльність відповідно до ст. 53 Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про позашкільну освіту», Положення про позашкільний навчальний заклад, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 06.05.2001 р. № 433, Положення про дитячо-юнацьку спортивну школу, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України 05.11.2008 р. № 993, та Положення про міжшкільний навчально-виробничий комбінат, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 30.11.1993 р. № 430.

Відповідно до ст. 3 Закону України «Про освіту» громадяни України незалежно від місця їх проживання та інших обставин мають право на безкоштовну освіту в державних навчальних закладах. Це право забезпечується розгалуженою мережею навчальних закладів, заснованих на державній та інших формах власності, а також відкритим характером навчальних закладів. Зауважуємо, що відповідно до частини другої ст. 18 Закону України «Про освіту» навчальні заклади, засновані на загальнодержавній або комунальній власності, мають статус державного навчального закладу, а отже, мають забезпечувати умови для безкоштовного навчання своїм вихованцям.

Згідно з абзацом другим частини другої ст. 6 Положення про позашкільний навчальний заклад, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06 травня 2001 року № 433, здобуття позашкільної освіти ґрунтується на принципі добровільності вибору типів закладів та видів діяльності, а також здійснюється за участю батьків або осіб, які їх замінюють. Разом із тим частиною першою ст. 9 Положення забезпечується державна гарантія щодо добровільності вибору типів позашкільних навчальних закладів, форм позашкільного навчання і видів діяльності та правового і соціального захисту вихованців, учнів і слухачів у їх прагненні до вільного, різнобічного розвитку особистості. Тому позашкільні навчальні заклади мають зарахувати дітей і забезпечувати умови для їх навчання, якщо вихованці (або їхні батьки щодо своїх дітей) виявлять бажання одержувати послуги позашкільної освіти у такому закладі, незалежно від їх місця проживання.

Щодо співфінансування позашкільних навчальних закладів на умовах переказу коштів з бюджету ОТГ у районний бюджет для цільового забезпечення умов навчання у позашкільних навчальних закладах дітей ОТГ

Відповідно до підпункту «д» пункту 2 частини першої ст. 89 Бюджетного кодексу України до видатків, що здійснюються з районних бюджетів та бюджетів об'єднаних територіальних громад, що створюються згідно із законом та перспективним планом формування територій громад, належать видатки на позашкільну освіту. Відповідно до частини першої ст. 93 Бюджетного кодексу України місцева рада може передати кошти на здійснення окремих видатків місцевих бюджетів іншій місцевій раді у вигляді міжбюджетного трансферту до відповідного місцевого бюджету. У такому разі слід користуватись нормою частини третьої ст. 93 Бюджетного кодексу України, якою визначено процедуру перерахування таких видатків, а саме передача коштів між місцевими бюджетами здійснюється на підставі рішень відповідних місцевих рад, прийнятих кожною зі сторін, і укладання договору. Усі договори про передачу коштів між місцевими бюджетами згідно з такими рішеннями укладаються до 1 серпня року, що передує плановому. Тобто з метою підтримки здобуття позашкільної освіти дітей, які проживають на території ОТГ, органом місцевого самоврядування ОТГ може бути прийнято рішення щодо передачі коштів у районний бюджет на забезпечення позашкільної освіти вихованців у навчальних закладах, що підпорядковані Козелецькій районній державній адміністрації. У такому разі фінансові нормативи бюджетної забезпеченості обраховуються згідно з нормами частини п'ятої ст. 93 Бюджетного кодексу України.

Отже, чинним законодавством передбачено можливість співфінансування позашкільних навчальних закладів на умовах передачі коштів із бюджету ОТГ у районний бюджет для цільового забезпечення умов навчання у позашкільних навчальних закладах дітей ОТГ за умов, викладених вище.

*Підготовлено Центром аналізу та розробки законодавства АМУ
на запит відділу освіти Козелецької районної державної адміністрації*

**УВАГА! КОНСУЛЬТАЦІЮ ЕКСПЕРТІВ АМУ МОЖНА ОТРИМАТИ,
НАДІСЛАВШИ ЗАПИТ У БЛОЦІ “КОНСУЛЬТАЦІЇ”
НА САЙТІ АСОЦІАЦІЇ AUC.ORG.UA**

*** * Досвід європейських міст

Генуя (Італія)

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ПРОЕКТ МОДЕРНІЗАЦІЇ СОЦІАЛЬНОГО ЖИТЛА

В італійському місті Генуя є квартал соціального житла, так званий «Лаватрічі» (пральна машина). Він дістав свою назву завдяки архітектурі фасадів. Цей район став символом економічних проблем другої половини минулого сторіччя і своєрідною «пам'яткою архітектури» житлового будівництва. «Лаватрічі» за своєю суттю дуже схожий на українські «хрущовки».

Сьогодні місто реалізує проект з реконструкції та модернізації багатоквартирних будинків соціального житла. Проект R2CITIES, що фінансується Євросоюзом, покликаний забезпечити енергоефективність старого житлового комплексу, який приносить муніципалітету одні збитки.

Перший крок – модернізація системи центрального опалення будинку на 162 сім'ї. Після монтажу нових внутрішньобудинкових мереж у кожній квартирі буде встановлено теплотільники. Також влаштовується новий тепловиклик та автоматика подачі тепла. Передбачається, що ці заходи зумовлять економію 50% енергії.

Прилади індивідуального обліку електроенергії дозволяють постачальнику електрики дистанційно стежити за рівнем споживання у кожному будинку і виставляти відповідні платіжки.

Незабаром мешканці «Лаватрічі» відчують різницю на власному бюджеті. Місцеві жителі поки не мають чіткого уявлення про «екосвідомість», однак добре розуміють, що таке економити, тобто споживати менше електроенергії і, отже, заощаджувати на комунальних послугах

Емануела Фракасса, депутат міської ради Генуї

Наразі програми R2Cities тестують у трьох містах: Генуя (Італія), Вальядолід (Іспанія) та Бешикташ (Турція). Організатори проекту планують поширити успішний досвід реконструкції старого багатоквартирного соціального житла на весь світ.

За матеріалами сайту <http://r2cities.eu/>

Сток-он-Трент (Велика Британія)

ПОЧАЛА ДІЯТИ МІСЦЕВА «СМІТТЄВА ПОЛІЦІЯ»

Мерія міста Сток-он-Трент найняла на роботу команду людей, яка має діяти як «сміттева поліція».

Ці поліцейські покликані мінімізувати обсяг сміття, на що виділено 100 тисяч фунтів з місцевого бюджету. Команда складається з шести людей, які повинні стежити за тим, чи правильно люди утилізують побутові відходи. Вони мають переглядати сміттєві баки і роби-

ти попередження мешканцям, які неправильно утилізують відходи.

Таким нововведенням місцева влада прагне стимулювати підвищення рівня переробки сміття з 35% до 50%. Окрім того, очікується економія коштів, які нині витрачаються на утилізацію неправильно відсортованих відходів.

Кожне домогосподарство отримує спеціальний буклет, де описано, який саме тип відходів має потрапляти у контейнери сірого, коричневого або синього кольору.

У випадку виявлення порушення правил сортування відходів співробітники «сміттевої поліції» видають порушнику попереджувальний жовтий знак, що означає, що такі відходи не будуть вивозитися.

Також команда нової «сміттевої поліції» супроводжуватиме збирачів сміття під час об'їздів міста і заглядатиме всередину баків, перш ніж вони будуть завантажені. Якщо в баку буде багато невідповідних відходів, сміття не заберуть, так як подібне змішання ускладнює подальші сортування та утилізацію.

За матеріалами сайту <http://ecotown.com.ua>

Відень (Австрія)

СМІТТЄСПАЛЮВАЛЬНИЙ ЗАВОД ВИРОБЛЯЄ ТЕПЛО, ЕЛЕКТРИКУ ТА Є АРТОБ'ЄКТОМ

Сміттєспалювальний завод Шпіттеллау у Відні був збудований більше 25 років тому. А нині він є ще й туристичною принадою австрійської столиці.

Будівля цього підприємства яскрава та незвична, і тому не віриться, що за її стінами щороку спалюють сотні тисяч тон сміття. Адже жодного неприємного запаху немає.

Завод розташований у дев'ятому районі Відня на березі Дунайського каналу. Здалеку видно трубу із золотистим куполом і наче казковий будиночок поруч. У приміщенні заводу часто проходять виставки, а на його дворі - фестивалі.

Свого часу австрійський дизайнер Ф.Гундертвассер вирішив, що сміттєспалю-

вальне підприємство виглядатиме краще із розфарбованими вікнами, золотими сферами та із зеленими насадженнями на даху. До речі, цей відомий дизайнер взявся за проєкт після того, як йому пообіцяли обладнати завод найсучаснішими фільтрами, через які реконструкція обійшлася майже вдвічі дорожче, ніж планувалося - 250 мільйонів євро. Але такі заходи дозволили значно скоротити шкідливі викиди в атмосферу.

На спеціальному табло біля входу на завод висвітлюється інформація про рівень забрудненості повітря. Слід зазначити, що показники є меншими, ніж нормативи ЄС.

Процес спалювання сміття починається із збирання відходів у місті, де проживає близько двох мільйонів людей. 3,5 тисячі працівників заводу з понеділка по п'ятницю виїжджають за сміттям. Сміттєвози привозять відходи на завод і вивантажують їх у сміттєсховищі місткістю 7 тис. м³. Далі сміття потрапляє у спалювальну камеру. Всього працює три печі. Отримана під час спалювання відходів енергія використовується для підігріву води та отримання тепла для понад 60 тисяч житлових будинків і приблизно 4400 промислових споживачів Відня.

За рік підприємство Шпіттеллау спроможне спалювати до 250 000 т сміття, виробляючи приблизно 40 000 МВт електричної та 470 000 МВт теплової енергії.

У минулому році після 25-річної експлуатації було проведено модернізацію підприємства, завдяки чому вдалося збільшити виробництво електроенергії майже втричі, а економія газу становить 5 млн м³. у рік. Шлак, який залишається в процесі переробки, застосовується у будівництві, очищена вода скидається у приймальник води – канал Дунаю.

Важливою умовою всього процесу перероблення відходів є сортування сміття. Діти цьому навчаються ще у школі.

Біля будинків, як правило, стоїть багато контейнерів різного кольору – для паперу, прозорих скляних пляшок, кольорових скляних пляшок, ПЕТ тари, метал/бляшанки тощо. В окремі контейнери збирається старий одяг. За неправильне поводження з відходами передбачений штраф, особливо за викидання на смітник електроприладів або великогабаритних речей – для цього спеціально відведені місця. Оплата за вивезення сміття нараховується в залежності від об'єму, тому жителі зацікавлені сортувати відходи.

Цікаві правила діють у Відні під час масових заходів: усі холодні напої продаються у пластикових склянках під заставу в 1 євро. Спорожнивши тару, її можна віднести на місце продажу і повернути собі те євро. Якщо ж хтось вирішив просто її викинути, заплатить штраф 36 євро на перший раз і 2 тис євро за повторне порушення.

За матеріалами сайту www.wienenergie.at

Ми отримали усі ресурси для розвитку і вже за рік маємо реальні зміни в Глибоцькій об'єднаній громаді

Відремонтвані дороги, розвиток шкіл та дитсадків, вихід із «тіні» малого бізнесу і постійна співпраця селян із владою – це те, чого всього за один рік існування змогла досягти Глибоцька об'єднана територіальна громада.

Селище Глибока, села Червона Діброва і Михайлівка, які одними з перших у Чернівецькій області вирішили об'єднатися, пішли шляхом французьких та

швейцарських комун.

*Як втрималися на плаву без нормативно-правової бази і як планують розвиватися далі, журналістам Інформагентства «АСС» розповів **Григорій Ванзуряк**, голова Глибоцької ОТГ.*

«Проблеми нас загартували»

- Чи складно було знайти партнерів, щоби створити об'єднану громаду?

- Так, дуже. На перших порах 80% населених пунктів, до яких ми зверталися, відмовлялися. Але в селі Червона Діброва зібралися понад 50 відсотків виборців і вручили документ сільському голові про об'єднання села із селищем Глибока. Згодом до нас приєдналося і село Михайлівка. Так утворили Глибоцьку об'єднану громаду. Центральна виборча комісія призначила вибори на 25 жовтня 2015 року. Через місяць пройшло перше засідання сесії Глибоцької ОТГ. Спочатку працювали окремо: кожне село і селище мало свій власний бюджет. А з 1 січня 2016 року утворили єдиний бюджет однієї великої громади.

Перша проблема, яка стала на нашому шляху, – нормативно-правова база. Тоді ще не існувало законодавства щодо реорганізації і утворення об'єднаної громади. Тож ми почали працювати, проте як правильно юридично оформити громаду, не знали. Півтора місяці «ламали голову» над цим. Законодавчо все було прийнято лише наприкінці року. Мали проблеми із затримкою зарплатні, бо казначейство не знало, як правильно нараховувати заробітну платню працівникам.

Окрім цього, ми почали запускати реєстраційні служби, центри надання адміністративних послуг. Пропрацювали два тижні – і отримали повідомлення з Міністерства фінансів та держказначейства, що наші рахунки заблоковані через те, що в бюджетному кодексі не виписана норма надання послуг ОТГ. Тобто послуги ми надавали, а кошти змушені були перераховувати в районний бюджет. І лише два тижні тому депутати врегулювали цю норму, яка, втім, до сьогодні ще не підписана.

Найголовніше: ми працюємо так, аби люди не відчували на собі всіх внутрішніх проблем. Такі нюанси повинні вирішувати між собою Верховна Рада, Кабмін та громада. Проблеми в нас були фактично на кожному кроці, але громада функціонувала повноцінно. І тепер впевнено можемо сказати: труднощі нас тільки загартували.

«Ми самі наводимо лад у власній хаті»

- Чи отримала Глибоцька громада обіцяні державою ресурси?

- З 1-го січня ми отримали все, що було обіцяно. На 90 відсотків передбачене фінансування, практично всі працівники сільських та селищної рад залишилися на

своїх робочих місцях, лише по-новому врегулювали штат. Громада провела вибори старост у Михайлівці та Червоній діброві. Явка виборців була на 15 відсотків вищою, ніж на виборах до Верховної ради та Президента. Тобто, активність людей показала більшу схильність до вибору місцевого представника, ніж на виборах до законодавчого чи виконавчого органу.

Основні переваги територіальної громади – це можливість самостійно приймати рішення та виконувати їх. У нас за 24 роки незалежності України склалася така система управління, що функції органів влади розпорошені. А коли виникає реальна проблема, «кивають» одне на одного: той не робить одне, а той – інше. І такі моменти не дають можливості розвиватися, породжують лише чвари.

Модель децентралізації – це модель муніципалітетів, міст обласного значення, де рішення приймаються і одразу виконуються. І така форма управління дає можливість швидко реагувати, приймати і контролювати рішення громади. Люди розуміють, що робить влада, впливають на її рішення і, відповідно, контролюють її дії.

- Вігтоді, як запрацювала вся нормативно-правова база, чи стала Глибоцька об'єднана територіальна громада успішно розвиватися?

- Коли дороги були обласного, районного, державного значення, складно було вирішити, хто ж має за них відповідати. У районі казали, що це має робити облвотдор, з області ж перекидали на району раду. Зараз, створивши громаду, люди усвідомили: це все – наша відповідальність. Якщо ми самі наведемо лад у своїй хаті – бізнес піде нам назустріч.

Наприклад, замінили 400 метрів дорожнього полотна, а підприємці взяли участь у програмі «Безпечне місто» і за власний рахунок встановили 16 відеокамер у Глибоці. Завдяки цьому зменшилась кількість грубих порушень на дорозі, хуліганства. Фактично, бізнес починає іти назустріч, відкривати податки, бо розуміє, що ці кошти ідуть на благоустрій громади. Добре відремонтована дорога біля бізнес-струткур – це додаткова інвестиція, що принесе більше грошей бізнесу. І, таким чином, налагоджується партнерство бізнесу та місцевої влади, а в сукупності це робить успішною всю громаду. З іншої суми ми ремонтуватимемо дороги – у Михайлівці, Діброві, Глибоці. Буде капітально відремонтовано приблизно один-два кілометри.

Цього року визначили, що нам потрібне приміщення для сімейної медицини, яка роками була розкидана по поліклініках. Люди навіть не знали, що є така Глибоцька амбулаторія. Вона числилася лише на папері. За кошти інфраструктурної субвенції відремонтували приміщення – амбулаторія повноцінно запрацює.

Коли формуємо бюджет і забезпечуємо усі виплати, залишкові кошти маємо можливість вкладати у розвиток. Наведу приклад: минулорічний бюджет села Михайлівка складав 400 тисяч гривень, 380 тисяч з них пішли на утримання апарату сільської ради, а 20 - на комунальні послуги, опалення. От і увесь «розвиток».

Цього року ми вклали кошти у кожен населений пункт, який об'єднався. У Червону Діброву, Михайлівку – по півмільйона гривень. Ці кошти ідуть на ремонт шкіл, заміну вікон у садочках, освітлення ву-

лиць. Крім того, завершуємо ремонт гуртожитку для переселенців – 8 родин почнуть проживати в Михайлівці. Михайлівський НВК – єдиний на Буковині! – отримав спортивний майданчик від фонду Кличка за 11 тисяч доларів. Також цього року Глибоцька ОТГ взяла участь у різних грантових конкурсах.

«Громада має жити, як сім'я»

- Григорію Степановичу, чи змінюється світогляд людей щодо сплати податків, адже більша частина коштів від оподаткування залишається у громаді?

- 60 відсотків прибуткового податку (ПДФО), які залишаються на місцях, – це основний податок. І саме цей податок змінює філософію місцевого самоврядування. Якщо раніше основний податок місцевого самоврядування був земельним або єдиним, а сільські ради намагались «витиснути» з бізнесу максимум, то ПДФО – податок, який сплачується з кожного робочого місця.

Сьогодні філософія кожного голови ОТГ – збільшити кількість робочих місць і, тим самим, забезпечити розвиток своєї території. Діалог бізнесу та влади буде наступний: «Виходьте з тіні, сплачуйте податок, і тоді ми зможемо забезпечити освітлення території, функціонування комунальної служби, прибирання сміття, тощо». Головне – люди розуміють нас і підтримують.

Переконаний, що сьогодні головна проблема України – не гроші, а формування громадської позиції. Люди повинні чітко зрозуміти, за що сплачують гроші, куди вони йдуть і який ресурс має громада на наступний рік. Ми можемо створити «банк негараздів» – систему першочергових проблем, які потребують вирішення. Приблизно за таким самим принципом, як кожна буковинська родина формує свій бюджет: знає, скільки зарплатні відкласти, скільки сплатити за комунальні послуги, що відремонтувати, що збудувати. За таким самим принципом повинна жити об'єднана територіальна громада. Тож, головні плани на майбутнє – розвиватися і контактувати з бізнесом. Готуємо певні пропозиції, намагатимемося виводити бізнес з тіні, але при цьому не займатися адміністративним тиском.

- Як плануєте використовувати ресурси громади та розвивати села?

- Уже працюємо над відповідним проектом. Зокрема, Михайлівку хочемо перетворити на екокластер. Це село знаходиться неподалік Чернівців, місцеве населення утримує близько 300 голів корів. Усе молоко, яке тут виробляється, продається у Чернівцях. У господарів вже є свої клієнти на екологічно чисту продукцію. Думаємо над тим, аби збільшити поголів'я худоби, створити молочарню та сироварню, де з надлишків молока можна буде виготовляти власну молочну продукцію.

Також хочемо, щоби кожен зміг приїхати та подивитись, як недалеко від міста у звичайному селі виробляють сир, сметану.

Вчитимемо населення, як об'єднуватися в кооперативи задля спільної ідеї. За таким принципом колись розвивалися комуни у Франції, Швейцарії. Ми теж повинні піти цим шляхом.

Головне зрозуміти, що ніхто нічого замість нас не зробить. Треба згуртуватися і тоді наша громада стане ще міцнішою та успішнішою.